

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน และเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติราชการในปีการศึกษา 2553 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 รวมทั้งสิ้น 136 โรงเรียน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 คน และครูผู้สอน จำนวน 1,431 คน รวมทั้งสิ้น 1,567 คน สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ปีการศึกษา 2553 กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 136 โรงเรียน จำนวน 136 คน ได้จากวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive or Judgement Sampling) โดยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครซีและมอร์แกน(Krejcie and Morgan อ้างอิงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2549, หน้า 200) ได้กลุ่มตัวอย่าง 103 โรงเรียน จำนวน 103 คน กลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอน จำนวน 1,431 คน ได้จากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive or Judgement Sampling) โดยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครซีและมอร์แกน(Krejcie and Morgan อ้างอิงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2549, หน้า 200) เลือกรายชื่อโรงเรียนที่สุ่มผู้บริหารสถานศึกษาได้จำนวน 103 โรงเรียน และเทียบสัดส่วนครูในโรงเรียน ร้อยละ 20 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้นเอง โดยใช้คำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ(Check List) ประกอบด้วยตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงาน ตอนที่ 2 ถามทัศนะที่เกี่ยวกับสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert) คือระดับปฏิบัติมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด ตามกรอบสมรรถนะศึกษานิเทศก์ จำนวน 58 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย 2 ด้าน คือ 1) ด้านสมรรถนะหลัก 28 ข้อ 2) ด้านสมรรถนะประจำสายงาน 30 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการ ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำผู้ศึกษาค้นคว้าจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึง ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2

2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 381 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93.15

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืนมา โดยแยกเป็นผู้บริหาร สถานศึกษาและครูผู้สอน

4. จำแนกแบบสอบถามตามลักษณะของตัวแปรอิสระ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครูผู้สอน

5. ตรวจสอบและให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

5 คะแนน	มีสมรรถนะจริงหรือที่คาดหวังอยู่ระดับมากที่สุด
4 คะแนน	มีสมรรถนะจริงหรือที่คาดหวังอยู่ระดับมาก
3 คะแนน	มีสมรรถนะจริงหรือที่คาดหวังอยู่ระดับปานกลาง
2 คะแนน	มีสมรรถนะจริงหรือที่คาดหวังอยู่ระดับน้อย
1 คะแนน	มีสมรรถนะจริงหรือที่คาดหวังอยู่ระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์สมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ในแต่ละข้อแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 166) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีสมรรถนะจริงหรือที่คาดหวังอยู่ระดับมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีสมรรถนะจริงหรือที่คาดหวังอยู่ระดับมาก
2.51 – 3.50	มีสมรรถนะจริงหรือที่คาดหวังอยู่ระดับปานกลาง
1.51 – 2.50	มีสมรรถนะจริงหรือที่คาดหวังอยู่ระดับน้อย
1.00 – 1.50	มีสมรรถนะจริงหรือที่คาดหวังอยู่ระดับน้อยที่สุด

2. เปรียบเทียบสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ใช้ t-test (Dependent Samples)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและ ที่คาดหวังตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า สมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง สมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่คาดหวังโดยรวม อยู่ระดับ มาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน มีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง สมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่คาดหวังด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงาน มีค่าเฉลี่ยระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความเห็นว่าสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การศึกษาสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 ผู้ศึกษาได้อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้าในประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 103 คน และเป็นครูผู้สอน จำนวน 278 คน จำนวน 381 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 42 คน มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 10-20 ปี จำนวน 71 คน และมีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 268 คน จะเห็นได้ว่าสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีความพร้อมในการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวัง เพราะมีประสบการณ์ในการทำงานที่มากพอ และเป็นวัยที่ทำงาน มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน แก้ปัญหา งาน อีกทั้งเป็นวัยที่ต้องการความเจริญในหน้าที่การงาน โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการนิเทศภายในโรงเรียนด้วยจึงมีบทบาทและหน้าที่โดยตรงที่สามารถให้ข้อมูลได้ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2538, หน้า 14) ที่กล่าวว่าผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการนิเทศภายในโรงเรียนและมีความรับผิดชอบจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการนิเทศการศึกษาเป็นอย่างดี ส่วนครูผู้สอนเป็นผู้ที่ได้รับการนิเทศย่อมมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศเป็นอย่างดี

2. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 เกี่ยวกับสมรรถนะหลักของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงมีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง ส่วนสมรรถนะหลักของศึกษานิเทศก์ที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยในระดับมากโดยภาพรวม สมรรถนะประจำสายงานที่เป็นจริงและที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยในระดับมากโดยภาพรวม เพราะว่ศึกษานิเทศก์มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความมุ่งมั่นต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้มีคุณภาพถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ มีความคิดสร้างสรรค์ และมีการพัฒนาผลงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงระบบบริการและการให้บริการที่มีประสิทธิภาพ ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุน เสริมแรงให้กำลังใจเพื่อร่วมงาน และปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ศึกษานิเทศก์สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 2 มีสมรรถนะหลักที่เป็นจริงในเรื่องการมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดีและการพัฒนาตนเองมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการทำงานเป็นทีมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ด้านสมรรถนะหลักที่คาดหวังพบว่าศึกษานิเทศก์มีสมรรถนะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเองและการทำงานเป็นจริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุดม แข็งขัน (2537, หน้า 111-113) ที่ได้ศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ในทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียน

ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า บทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนสมรรถนะประจำสายงานที่เป็นจริงและที่คาดหวังมีค่าเฉลี่ยระดับมากโดยภาพรวม เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าสมรรถนะประจำสายงานที่เป็นจริง ในเรื่องการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย การพัฒนาศักยภาพบุคคลมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง ส่วนสมรรถนะประจำสายงานที่คาดหวัง เรื่อง การสื่อสารและการจูงใจและการมีวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านสมรรถนะประจำสายงานที่คาดหวัง พบว่าสมรรถนะประจำสายงานที่คาดหวัง มีค่าเฉลี่ยระดับมากทุกเรื่อง ได้แก่ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัย การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคคลและการมีวิสัยทัศน์ ทั้งนี้เพราะว่าศึกษานิเทศก์มีความสามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบชักจูง โน้มน้าวให้ผู้อื่น เห็นด้วย ยอมรับ คล้อยตามได้ ส่งเสริม สนับสนุนและให้โอกาสผู้ร่วมงานได้พัฒนา ในรูปแบบต่าง ๆ และการยอมรับแนวคิดหรือวิธีการใหม่ ๆ เพื่อการพัฒนางาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อริศรา มีชัย (2542, หน้า 89-92) ที่พบว่า ข้าราชการครู โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงของศึกษานิเทศก์ โดยภาพรวมเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานพัฒนาวิชาการด้านพัฒนาการนิเทศการศึกษา ด้านบริการทางการศึกษา และด้านวิจัยและประเมินผลทางการศึกษาและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ โดยภาพรวมและเป็นรายด้านทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านงานพัฒนาวิชาการ ด้านบริการทางการศึกษาและด้านวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับสมรรถนะหลักของศึกษานิเทศก์ที่คาดหวัง ตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 2 มีทัศนคติเกี่ยวกับสมรรถนะหลักที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ไม่แตกต่างกันทั้งโดยรวมรายสมรรถนะและรายด้าน ทั้งนี้ไม่สอดคล้องกับ อริศรา มีชัย (2542 , หน้า 89-92) ที่พบว่าครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยศึกษานิเทศก์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์มากกว่าครูผู้สอน อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนเห็นว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ ให้การนิเทศงานอย่างเป็นทางการ

เป็นที่ยอมรับและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของศึกษานิเทศก์

ส่วนความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานของศึกษานิเทศก์ที่คาดหวัง ตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 มีทัศนะเกี่ยวกับสมรรถนะประจำสายงานที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมรายสมรรถนะและรายด้าน ทั้งนี้สอดคล้องกับ อริศรา มีชัย (2542 , หน้า 89-92) ที่พบว่าบทบาทที่คาดหวังของศึกษานิเทศก์ โดยภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ผู้บริหารการศึกษาต้องให้ความสำคัญ ในการพัฒนาและสรรหาศึกษานิเทศก์เข้าสู่ตำแหน่ง ด้านสมรรถนะหลักของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริง รายชื่อ การบริการที่ดี และ ด้านสมรรถนะประจำสายงานของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริง รายชื่อ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัย เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการสรรหาและพัฒนาศึกษานิเทศก์แนวใหม่ ตามความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

2. ข้อเสนอแนะสำหรับศึกษานิเทศก์

ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาและศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ต้องให้ความสำคัญ ด้านสมรรถนะหลักของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริง รายชื่อ การบริการที่ดี และ ด้านสมรรถนะประจำสายงานของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริง รายชื่อ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัย เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาศึกษานิเทศก์ให้ศึกษานิเทศก์สามารถปฏิบัติตนตามสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานได้อย่างมีคุณภาพ ตามความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะหลักและสมรรถนะประจำสายงานของศึกษานิเทศก์ และควรทำการศึกษาสมรรถนะของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงและที่คาดหวังตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ

